

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG LỚP HỌC HẠNH PHÚC Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC

Võ Thị Ngọc Tuyền
Học viên Cao học – Đại học Trà Vinh

Tóm tắt: Từ kết quả nghiên cứu đề tài “Quản lý xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc tại Trường Tiểu học Võ Thị Sáu, xã Phú Hữu, tỉnh Đồng Tháp”; trong phạm vi bài viết này, tác giả trình bày một số vấn đề lý luận từ kết quả nghiên cứu trên.

Từ khóa: xây dựng, môi trường lớp học hạnh phúc, trường tiểu học.

SOME THEORETICAL ISSUES ON MANAGING THE CONSTRUCTION OF A HAPPY CLASSROOM ENVIRONMENT IN PRIMARY SCHOOLS

Abstract: Based on the research results of the thesis “Managing the construction of a happy classroom environment at Vo Thi Sau Primary School, Phu Huu Commune, Dong Thap Province”; within the scope of this article, the author presents some theoretical issues from the above research results.

Keywords: construction, happy classroom environment, primary school.

Nhận bài: 20/04/2026

Phản biện: 18/05/2026

Duyệt đăng: 23/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng và triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, giáo dục Việt Nam đang chuyển mạnh từ mục tiêu truyền thụ kiến thức sang phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực người học. Sự đổi mới này đòi hỏi nhà trường không chỉ chú trọng đến kết quả học tập mà còn phải quan tâm đến đời sống tinh thần, cảm xúc, kỹ năng và sự phát triển nhân cách của học sinh. Vì vậy, việc xây dựng môi trường giáo dục tích cực, an toàn, thân thiện và hạnh phúc trở thành yêu cầu tất yếu đối với các cơ sở giáo dục hiện nay, đặc biệt là ở bậc tiểu học – cấp học nền tảng của hệ thống giáo dục quốc dân.

Trong những năm qua nhiều trường tiểu học đã tích cực triển khai nhiều phong trào và hoạt động nhằm xây dựng môi trường giáo dục thân thiện, tích cực, mang đến niềm vui học tập và hạnh phúc cho các em như: “Xây dựng trường học thân thiện – học sinh tích cực”, “Mỗi ngày đến trường là một ngày vui”, “Trường học hạnh phúc”... Nhà trường đã đạt được nhiều kết quả tích cực như cơ sở vật chất ngày càng được cải thiện, mối quan hệ giữa giáo viên với học sinh và cha mẹ học sinh ngày càng gắn bó, đội ngũ giáo viên có tinh thần trách nhiệm và ý thức xây dựng môi trường giáo dục nhân văn cho học sinh. Tuy nhiên, quá trình xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc tại nhà trường vẫn còn tồn tại một số hạn chế. Vì vậy, đề tài “Quản lý xây dựng môi trường lớp học hạnh

phúc tại Trường Tiểu học Võ Thị Sáu, xã Phú Hữu, tỉnh Đồng Tháp” được tác giả lựa chọn; trong phạm vi bài viết này, tác giả trình bày một số vấn đề lý luận từ kết quả nghiên cứu trên.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm Trường học hạnh phúc, Lớp học hạnh phúc

Theo UNESCO, THHP là một môi trường giáo dục hiện đại, nơi không chỉ chú trọng đến việc truyền thụ và tiếp nhận tri thức, mà còn là nơi mỗi cá nhân, bao gồm cả người dạy và người học, đều được tôn trọng, yêu thương, bảo vệ và phát huy tối đa năng lực cũng như giá trị riêng của bản thân. Đó là một không gian giáo dục mà ở đó, việc bồi đắp về trí tuệ luôn song hành với việc nuôi dưỡng về tâm hồn, hình thành các giá trị sống cốt lõi và kỹ năng xã hội cần thiết cho HS. Khái niệm này nhấn mạnh sự chuyển dịch từ mô hình giáo dục “tập trung vào đầu ra” (chỉ quan tâm điểm số, thành tích) sang mô hình “tập trung vào con người” (quan tâm đến quá trình phát triển và sự an lạc của mỗi cá nhân).

Tại Việt Nam, các nhà nghiên cứu đã tiếp thu và cụ thể hóa khái niệm này dựa trên bối cảnh văn hóa và thực tiễn giáo dục trong nước. Trường học hạnh phúc là nơi mà tất cả các thành viên, từ người quản lý, GV đến nhân viên và HS, đều cảm thấy hạnh phúc khi làm việc và học tập, luôn tràn đầy niềm vui trong mọi hoạt động. Cách tiếp cận này nhấn mạnh tính toàn diện của hạnh phúc, không chỉ dành riêng cho HS mà cho cả cộng đồng nhà trường.

Tổng hợp các quan điểm trên và bám sát định hướng xây dựng trường học hạnh phúc của Công đoàn giáo dục Việt Nam, có thể định nghĩa như sau:

Trường học hạnh phúc là một môi trường giáo dục mà ở đó, ba nhóm giá trị cốt lõi là An toàn, Yêu thương – thấu hiểu và Tôn trọng – khẳng định giá trị được đặt làm nền tảng triết lý, được thể hiện nhất quán và xuyên suốt trong mọi hoạt động, từ quản lý, dạy học đến các mối quan hệ tương tác.

Khái niệm “Lớp học hạnh phúc” không phải là một ý tưởng trừu tượng mà được cấu thành từ những yếu tố cụ thể, có thể quan sát và vun đắp hàng ngày trong không gian tương tác trực tiếp giữa thầy và trò.

Tại Việt Nam, khi triển khai mô hình trường học hạnh phúc, Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019) đã khẳng định “lớp học là đơn vị cơ sở để hình thành một ngôi trường hạnh phúc”. Điều này khẳng định tầm quan trọng đặc biệt của việc xây dựng hạnh phúc từ chính đơn vị nhỏ nhất, nơi diễn ra các hoạt động dạy - học và giáo dục hàng ngày.

Từ các quan điểm trên, có thể hiểu: “*Lớp học hạnh phúc là đơn vị tế bào của trường học hạnh phúc, là một không gian học tập mà ở đó ba nhóm giá trị an toàn, yêu thương – thấu hiểu, tôn trọng – khẳng định giá trị được biểu hiện một cách cụ thể, rõ nét và thường xuyên nhất.*”

2.2. Lý luận về xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc

2.2.1. Mục tiêu xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở tiểu học

Mục tiêu xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở tiểu học là tạo nên một không gian giáo dục an toàn, thân thiện và tích cực, giúp HS phát triển toàn diện về học tập, kỹ năng, phẩm chất và sức khỏe tinh thần. Các mục tiêu cụ thể gồm:

Hình thành thái độ học tập tích cực và động lực học tập tự thân: Môi trường lớp học hạnh phúc giúp HS yêu thích việc đến trường, tạo tâm lý vui vẻ, tự tin và chủ động trong học tập. Khi được học tập trong không khí an toàn và được tôn trọng, HS sẽ mạnh dạn tham gia các hoạt động, phát huy tính sáng tạo và hình thành động lực học tập bền vững.

Phát triển phẩm chất và năng lực cho HS: Thông qua các hoạt động học tập và trải nghiệm tích cực, HS được hình thành các phẩm chất như nhân ái, trung thực, trách nhiệm; đồng thời phát triển các kỹ năng cần thiết như giao tiếp, hợp tác, chia sẻ và giải quyết vấn đề.

Bảo vệ và nuôi dưỡng sức khỏe tinh thần cho HS: Môi trường lớp học hạnh phúc góp phần tạo cho HS cảm giác an toàn, được yêu thương và tôn trọng.

2.2.2. Nội dung các thành tố xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học từ trường học hạnh phúc

a). Các thành tố xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học

Theo mô hình “Happy Schools” của UNESCO (2016), THHP được hình thành từ ba trụ cột: Con người (People), Quy trình (Process) và Không gian (Place). Trên cơ sở đó, kết hợp với đặc thù giáo dục tiểu học Việt Nam và định hướng xây dựng THHP của Bộ Giáo dục và Đào tạo, môi trường lớp học hạnh phúc được cấu trúc thành bốn thành tố cơ bản: môi trường vật chất, môi trường tâm lý – xã hội, môi trường sư phạm và văn hóa giao tiếp – hành vi. Các thành tố này có mối quan hệ chặt chẽ, tác động qua lại và bổ trợ lẫn nhau nhằm tạo nên không gian học tập an toàn, tích cực, thân thiện và nhân văn cho HS. Cụ thể:

- Thành tố Môi trường vật chất, là điều kiện nền tảng bảo đảm sự an toàn, sạch đẹp, thân thiện và thuận lợi cho các hoạt động học tập, vui chơi của HS, có 4 tiêu chí: (1). Lớp học sạch sẽ, có đầy đủ cơ sở vật chất phục vụ hoạt động dạy và học; (2). Bàn ghế, bảng, thiết bị điện và các đồ dùng trong lớp được kiểm tra định kỳ, đảm bảo an toàn cho HS. (3). Không gian lớp học thoáng mát, đủ ánh sáng, có cây xanh, tạo cảm giác thân thiện. (4). HS được tham gia trang trí lớp học và xây dựng các quy tắc chung của lớp.

- Thành tố Môi trường tâm lý – xã hội, là tạo bầu không khí tích cực thông qua các mối quan hệ yêu thương, tôn trọng, hợp tác giữa GV và HS, giữa HS với nhau, có 4 tiêu chí: (5). HS xây dựng các mối quan hệ tích cực với bạn bè thông qua việc giúp đỡ, chia sẻ và hợp tác trong lớp. (6). HS tôn trọng sự đa dạng, khác biệt và không có thái độ kỳ thị giữa các bạn. (7). HS được khuyến khích tham gia hoạt động nhóm, trao đổi ý tưởng và tham gia các hoạt động trải nghiệm. (8). HS được quan tâm, hỗ trợ về sức khỏe tinh thần và được hướng dẫn quản lý cảm xúc

- Thành tố Môi trường sư phạm: là thể hiện qua phương pháp dạy học, nội dung giáo dục và cách tổ chức hoạt động học tập phù hợp, giúp HS phát huy tính tích cực, sáng tạo và phát triển năng lực, có 4 tiêu chí: (9). GV có thái độ thân thiện, tôn trọng và truyền cảm hứng học tập cho HS; đồng

thời áp dụng các hình thức kỷ luật tích cực trong lớp học. (10). GV tổ chức các hoạt động dạy học linh hoạt, sử dụng phương pháp dạy học tích cực và lồng ghép giáo dục kỹ năng sống cho HS. (11). GV giao nhiệm vụ học tập phù hợp với từng đối tượng HS, quan tâm hỗ trợ và phản hồi tích cực ý kiến của HS. (12). Nội dung học tập được xây dựng hấp dẫn, gắn với thực tiễn và khuyến khích sự hợp tác, trao đổi giữa GV và HS.

- Thành tố Văn hóa giao tiếp – hành vi: là hệ thống các chuẩn mực ứng xử, tinh thần hợp tác, trách nhiệm và tôn trọng lẫn nhau trong lớp học, có 4 tiêu chí: (13). Các thành viên trong lớp giao tiếp với nhau bằng thái độ thân thiện, tôn trọng và hợp tác. (14). HS được khuyến khích tham gia xây dựng nội quy lớp học, tự quản và góp ý cho các hoạt động học tập của lớp. (15). HS thể hiện

tinh thần tự giác, trách nhiệm và nỗ lực trong thực hiện nhiệm vụ học tập. (16). Lớp học xây dựng môi trường giao tiếp thân thiện giữa GV và HS (ví dụ: tạo góc cảm xúc để chia sẻ, chào đón HS đến lớp, biểu dương khi HS tiến bộ hoặc hoàn thành tốt nhiệm vụ).

b). Tiêu chí về xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học

Trên cơ sở 4 thành tố đã được kế thừa từ nội dung 22 tiêu chí trường học hạnh phúc của UNESCO và định hướng của Công đoàn Giáo dục Việt Nam về xác định ba tiêu chí định hướng xây dựng trường học hạnh phúc tại Công văn số 312/CĐN ngày 12/11/2019 nghiên cứu này xác định 22 tiêu chí xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc phù hợp với cấp tiểu học cụ thể như sau:

Bảng 1. Nội dung 22 tiêu chí về xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học

GIÁ TRỊ CỐT LÕI: AN TOÀN

STT	Tên tiêu chí	Thành tố
1	Lớp học đảm bảo điều kiện cơ sở vật chất an toàn cho hoạt động học tập của HS.	Môi trường vật chất
2	Không gian lớp học sạch sẽ, thoáng mát, ánh sáng đầy đủ và thân thiện.	Môi trường vật chất
3	Lớp học không có bắt nạt, bạo lực, bắt công.	Môi trường tâm lý – xã hội
4	GV thường xuyên áp dụng kỷ luật tích cực thay vì la mắng, đe dọa, đòn roi.	Môi trường tâm lý – xã hội
5	HS cảm thấy an toàn khi bày tỏ ý kiến, cảm xúc và suy nghĩ của mình.	Văn hóa giao tiếp – hành vi
6	GV quan tâm bảo vệ sức khỏe thể chất và tinh thần của HS trong quá trình học tập.	Môi trường sư phạm
7	Nhiệm vụ học tập và hình thức kiểm tra, đánh giá được thiết kế phù hợp, không gây áp lực quá mức cho HS.	Môi trường sư phạm

GIÁ TRỊ CỐT LÕI: YÊU THƯƠNG – THẤU HIỂU

STT	Tên tiêu chí	Thành tố
8	GV quan tâm, lắng nghe và thấu hiểu hoàn cảnh, cảm xúc của HS.	Môi trường tâm lý – xã hội
9	HS xây dựng mối quan hệ thân thiện, đoàn kết và hỗ trợ lẫn nhau.	Môi trường tâm lý – xã hội
10	HS có hoàn cảnh khó khăn hoặc nhu cầu đặc biệt được quan tâm hỗ trợ trong lớp.	Môi trường tâm lý – xã hội
11	GV sử dụng phương pháp dạy học tích cực tạo sự gắn kết giữa HS.	Môi trường sư phạm
12	HS có thói quen làm việc nhóm và hợp tác; được tự do phản hồi, sáng tạo và gắn kết trong các hoạt động giáo dục.	Môi trường sư phạm
13	Các hoạt động trải nghiệm, ngoại khóa được tổ chức nhằm tăng cường sự gắn kết cho HS.	Văn hóa giao tiếp – hành vi
14	Lớp học có các hoạt động thường xuyên nuôi dưỡng cảm xúc tích cực (Vòng tròn chia sẻ, hộp thư Điều em muốn nói, Nhật ký cảm xúc, Lời chào buổi sáng...).	Môi trường tâm lý – xã hội

GIÁ TRỊ CỐT LÕI: TÔN TRỌNG – KHẲNG ĐỊNH GIÁ TRỊ

STT	Tên tiêu chí	Thành tố
15	GV tôn trọng sự khác biệt về năng lực, hoàn cảnh và cá tính của HS.	Môi trường tâm lý – xã hội
16	HS được chủ động thể hiện quan điểm, ý tưởng cá nhân và luôn được lắng nghe, tôn trọng.	Văn hóa giao tiếp – hành vi
17	GV ghi nhận và động viên những nỗ lực, tiến bộ của HS.	Môi trường sư phạm
18	Lớp học tạo cơ hội để mỗi HS được phát triển tối đa tiềm năng của bản thân, không ai bị bỏ lại, tất cả cùng thay đổi và tiến bộ.	Môi trường sư phạm
19	HS được tham gia xây dựng nội quy lớp, trang trí lớp học; sản phẩm học tập của HS được trưng bày và trân trọng.	Văn hóa giao tiếp – hành vi
20	Lớp học đảm bảo sự công bằng và tôn trọng giữa các thành viên.	Văn hóa giao tiếp – hành vi
21	GV làm gương trong thái độ, hành vi và tinh thần học tập đối với HS.	Môi trường sư phạm
22	GV và HS biết kiểm soát cảm xúc và ứng xử tích cực trong giao tiếp.	Văn hóa giao tiếp – hành vi

2.2.3. Nguyên tắc xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học

Nội dung nguyên tắc xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc được thể hiện như sau:

- Nguyên tắc an toàn:

An toàn là nhu cầu cơ bản nhất trong tháp nhu cầu của Maslow và là nền tảng của mọi hoạt động giáo dục. Nội dung xây dựng nguyên tắc an toàn bao gồm:

An toàn về thể chất: Đây là khía cạnh hữu hình và cơ bản nhất, bao gồm việc đảm bảo một môi trường không có các nguy cơ gây tai nạn, thương tích cho HS. Cơ sở vật chất (bàn ghế, cửa sổ, sân chơi, thiết bị điện...) phải được kiểm tra và bảo trì thường xuyên. An toàn thể chất còn là việc xây dựng một môi trường học đường không có bạo lực dưới mọi hình thức, từ những hành vi xâm phạm thân thể nghiêm trọng đến các hành động trêu chọc, xô đẩy...

An toàn về tinh thần: Đây là việc kiến tạo một bầu không khí tâm lý nơi HS cảm thấy được bảo vệ về mặt cảm xúc và nhân phẩm. Một môi trường an toàn về tinh thần là nơi:

Không có sự phán xét: HS được tự do bày tỏ ý kiến, quan điểm cá nhân mà không sợ bị phán xét là đúng hay sai một cách áp đặt.

Không có sự chế giễu: HS không sợ bị bạn bè hay thậm chí là GV chế giễu, chê cười khi mắc lỗi trong học tập hoặc trong các hoạt động khác.

Không có sự trừng phạt tiêu cực: HS không bị la mắng, sỉ nhục, hay áp dụng các hình phạt xâm

phạm đến nhân phẩm. Kỷ luật được thực thi dựa trên sự tôn trọng, giúp HS nhận ra lỗi và tự điều chỉnh hành vi.

- Nguyên tắc Yêu thương, thấu hiểu:

Yêu thương là chất keo kết dính các mối quan hệ, biến lớp học thành một gia đình. Nội dung xây dựng tinh yêu thương bao gồm:

Từ phía GV: Yêu thương thể hiện qua sự quan tâm chân thành, công bằng và vô điều kiện đối với từng HS. Đó là khi GV nhớ tên, biết hoàn cảnh, thấu hiểu tính cách và cảm xúc của mỗi em.

Từ phía HS - HS: Yêu thương được vun đắp thông qua tinh thần đoàn kết, sự sẻ chia, giúp đỡ lẫn nhau trong học tập và trong cuộc sống. Thông qua các hoạt động tương tác giữa các HS: Tổ chức các hoạt động nhóm, dự án chung, các phong trào "Đôi bạn cùng tiến", các nghi thức yêu thương như: vòng tròn chia sẻ đầu tuần, hộp thư vui buồn, tổ chức sinh nhật chung cho các thành viên trong tháng... Một lớp học hạnh phúc là nơi không có sự ganh đua thiếu lành mạnh hay sự thờ ơ, vô cảm.

- Nguyên tắc tôn trọng:

Tôn trọng là nền tảng của một môi trường dân chủ và công bằng, bao gồm:

Tôn trọng sự khác biệt: Mỗi HS là một cá thể độc đáo với năng lực, sở trường, tính cách, hoàn cảnh gia đình và nhịp độ phát triển riêng. Một lớp học hạnh phúc không áp đặt một khuôn mẫu chung cho tất cả HS.

Tôn trọng ý kiến và cảm xúc: Mọi ý kiến, quan điểm và cảm xúc của HS đều được lắng nghe một

cách tích cực và ghi nhận, ngay cả khi đó là những ý kiến trái chiều hoặc những cảm xúc tiêu cực.

Tôn trọng nhân phẩm: Tôn trọng HS với tư cách là một con người độc lập, không dùng những lời lẽ hay hành vi làm tổn hại đến danh dự và nhân phẩm của các em.

Trao quyền và tin tưởng: Tôn trọng còn thể hiện qua việc trao quyền và tin tưởng HS. GV tạo cơ hội để HS được tham gia vào các quyết định chung của lớp (như xây dựng nội quy, lên kế hoạch hoạt động ngoại khóa...), tin tưởng giao phó các nhiệm vụ để các em phát huy vai trò chủ thể và tinh thần trách nhiệm.

2.2.4. Các con đường xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học

Xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học là quá trình tác động tổng hợp thông qua nhiều con đường giáo dục khác nhau nhằm tạo nên không gian học tập an toàn, thân thiện, tích cực và nhân văn cho HS. Các con đường xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc có mối quan hệ chặt chẽ, hỗ trợ lẫn nhau và cùng hướng tới mục tiêu phát triển toàn diện HS.

***Thông qua hoạt động dạy học:** Hoạt động dạy học là con đường cơ bản và quan trọng nhất để xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học. Thông qua quá trình dạy học, GV không chỉ truyền đạt kiến thức mà còn tạo ra bầu không khí học tập tích cực, khơi dậy niềm vui, hứng thú và động lực học tập cho HS.

***Thông qua xây dựng môi trường vật chất:** Môi trường vật chất là yếu tố trực tiếp tác động đến cảm xúc, tâm lý và hành vi của HS trong quá trình học tập và sinh hoạt tại trường. Một không gian lớp học thân thiện, an toàn và thẩm mỹ sẽ góp phần tạo nên cảm giác vui vẻ, thoải mái và hứng thú cho HS. Lớp học hạnh phúc cần được bố trí khoa học, sạch sẽ, thoáng mát và phù hợp với đặc điểm lứa tuổi HS tiểu học. Việc sắp xếp bàn ghế hợp lý, trang trí lớp học sinh động, có góc học tập, góc thư viện, góc trải nghiệm,... sẽ tạo điều kiện để HS học tập tích cực và phát triển kỹ năng cá nhân.

***Thông qua hoạt động lao động, trải nghiệm, hướng nghiệp:** Hoạt động lao động, trải nghiệm và hướng nghiệp có vai trò quan trọng trong việc hình thành kỹ năng sống, phẩm chất và thái độ tích cực cho HS tiểu học. Đây là con đường giúp HS được học thông qua thực hành, trải nghiệm thực tế và khám phá bản thân. Thông qua các hoạt động lao động phù hợp với lứa tuổi như vệ sinh lớp học, chăm sóc cây xanh, tham gia các hoạt

động tập thể,... HS hình thành ý thức trách nhiệm, tinh thần hợp tác và kỹ năng tự phục vụ.

***Thông qua các hoạt động thực tiễn,** HS được phát triển kỹ năng giao tiếp, giải quyết vấn đề, hợp tác và thích ứng với môi trường xã hội. Đây là những yếu tố quan trọng góp phần hình thành cảm xúc tích cực và xây dựng lớp học hạnh phúc.

***Thông qua xây dựng các mối quan hệ xã hội của lớp học:** Các mối quan hệ xã hội trong lớp học có ảnh hưởng sâu sắc đến tâm lý, cảm xúc và sự phát triển nhân cách của HS tiểu học. Một lớp học hạnh phúc cần được xây dựng trên nền tảng của sự yêu thương, tôn trọng, chia sẻ và hợp tác giữa các thành viên.

Trước hết, mối quan hệ giữa HS với HS cần được xây dựng theo hướng thân thiện, đoàn kết và hỗ trợ lẫn nhau.

Mối quan hệ giữa GV và HS giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong việc hình thành môi trường lớp học hạnh phúc.

Bên cạnh đó, sự quan tâm và hỗ trợ của Ban giám hiệu, GV và nhân viên nhà trường cũng góp phần tạo nên môi trường giáo dục tích cực. Khi HS cảm nhận được sự yêu thương và chăm sóc từ nhà trường, các em sẽ có cảm giác an toàn và gắn bó với trường lớp.

Ngoài ra, sự phối hợp giữa nhà trường, GV và CMHS có ý nghĩa quan trọng trong việc giáo dục HS toàn diện.

2.2.5. Quản lý xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học theo chu trình PDCA

Để quá trình quản lý việc xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc mang tính khoa học, hệ thống và đảm bảo sự cải tiến liên tục, việc áp dụng chu trình PDCA (Vòng tròn Deming) là một công cụ vô cùng cần thiết và hiệu quả. Chu trình này bao gồm 4 bước được vận dụng một cách linh hoạt vào việc quản lý xây dựng môi trường LHHP như sau:

Lập kế hoạch (Plan): là xác định mục tiêu và quyết định các phương tiện để đạt được mục tiêu đó.

Đây là giai đoạn khởi đầu, có vai trò định hướng cho toàn bộ chu trình. Trong giai đoạn này, người quản lý cần thực hiện các công việc:

Phân tích thực trạng (SWOT): Đánh giá khách quan hiện trạng môi trường lớp học của nhà trường. Điểm mạnh là gì? Điểm yếu ở đâu? Cơ hội từ chủ trương của ngành và nhu cầu xã hội là gì? Thách thức từ áp lực thành tích ra sao?

Xác định mục tiêu SMART: Dựa trên phân tích thực trạng, nhà trường xác định các mục tiêu cụ thể, có thể đo lường được khả thi phù hợp và có thời hạn.

Xây dựng kế hoạch hành động: Lập kế hoạch chi tiết để đạt được mục tiêu, bao gồm các hoạt động cụ thể, người phụ trách, thời gian thực hiện và nguồn lực cần thiết.

Tổ chức các hoạt động: Triển khai các hoạt động cụ thể như tổ chức các buổi tập huấn cho GV, phát động các phong trào thi đua, chỉ đạo việc đổi mới sinh hoạt chuyên môn, tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho HS...

Theo dõi và hỗ trợ: Người quản lý cần thường xuyên theo dõi tiến độ, tháo gỡ khó khăn và hỗ trợ kịp thời cho GV trong quá trình thực hiện.

Kiểm tra (Check) là đo lường và đánh giá các kết quả so với mục tiêu. Đây là giai đoạn thu thập thông tin và đánh giá hiệu quả của quá trình thực hiện.

Kết quả thu thập được sẽ được phân tích, so sánh với các mục tiêu đã đặt ra ở bước "Plan" để xác định những gì đã làm tốt và những gì chưa đạt yêu cầu.

Hành động (Act) là chuẩn hóa những thành công và thực hiện các hành động khắc phục đối với những sai lệch.

Đây là bước cuối cùng nhưng lại mở ra một chu trình mới, đảm bảo sự cải tiến liên tục. Dựa trên kết quả kiểm tra, người quản lý đưa ra các quyết định:

Chuẩn hóa và nhân rộng: Những phương pháp, mô hình đã chứng minh được hiệu quả sẽ được chuẩn hóa thành quy trình và nhân rộng ra toàn trường.

Phân tích và khắc phục: Đối với những mục tiêu chưa đạt hoặc những vấn đề phát sinh, cần phân tích sâu sắc nguyên nhân gốc rễ để tìm ra các giải pháp khắc phục.

Điều chỉnh kế hoạch: Những bài học kinh nghiệm rút ra từ chu trình này sẽ được sử dụng để điều chỉnh, cải tiến kế hoạch cho vòng lặp PDCA tiếp theo.

III. KẾT LUẬN

Xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc ở trường tiểu học là yêu cầu tất yếu trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo hiện nay. Đây không chỉ là xu hướng giáo dục nhân văn mà còn là điều kiện quan trọng để thực hiện hiệu quả mục tiêu phát triển phẩm chất và năng lực học sinh theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Một lớp học hạnh phúc không đơn thuần là nơi học sinh cảm thấy vui vẻ khi đến trường, mà còn là môi trường giáo dục an toàn, yêu thương, tôn trọng và tạo điều kiện để mỗi học sinh được phát triển toàn diện về trí tuệ, cảm xúc, kỹ năng và nhân cách. Những vấn đề lý luận được trình bày trong bài báo là cơ sở khoa học quan trọng để nghiên cứu thực trạng và đề xuất các biện pháp quản lý xây dựng môi trường lớp học hạnh phúc tại các trường tiểu học hiện nay, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện và xây dựng trường học thực sự trở thành nơi “mỗi ngày đến trường là một ngày vui” đối với học sinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*,

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 ban hành Chương trình giáo dục phổ thông*.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019). *Công văn số 5131/BGDĐT-GDTH ngày 08/11/2019 về việc hướng dẫn xây dựng trường học hạnh phúc*.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Thông tư số 27/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 ban hành Quy định đánh giá HS tiểu học*.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 ban hành Điều lệ trường tiểu học*.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). *Kế hoạch số 574/KH-BGDĐT ngày 14/6/2021 về triển khai thực hiện Chỉ thị số 08/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác xây dựng văn hóa học đường*.